

Наукові перспективи

Видавнича група

ВІСНИК науки та
освіти
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

серії: філологія, культура і мистецтво,
педагогіка, історія та археологія, соціологія

№ 5(11) 2023

Видавнича група «Наукові перспективи»

**Громадська організація
«Християнська академія педагогічних наук України»**

«Вісник науки та освіти»

*(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 5(11) 2023

Київ – 2023

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Public organization

"Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine"

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 5(11) 2023

Kiev – 2023

ISSN 2786-6165 Online

УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5\(11\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5(11))

«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»):
журнал. 2023. № 5(11) 2023. С. 945

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 31.05.2023, № 14/5-23)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність - 035 філологія).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, громадської наукової організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання» та громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а, також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а, також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематики наукового журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar.

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна).

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волощенко Марина Олександрівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Державного університету "Одеська Політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головня Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✚ Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✚ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)

- ✚ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✚ Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всевітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✚ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всевітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант (м. Дніпро, Україна)
- ✚ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Стратулат Наталія Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри правничої лінгвістики Національної академії внутрішніх справ, (Київ , Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Тележкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Чікарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шермет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

- Ankhym O.I.** 15
TRANSNATIONAL DIMENSION OF THE NOVEL "KUKOLKA" BY LANA LUX
- Sikaliuk A.I., Lytvyn S.V.** 27
EDUCATIONAL TERMINOLOGICAL DICTIONARIES: CLASSIFICATION AND METHODS OF THEIR COMPOSING
- Tsymbolov V.S.** 39
BRANCH CLASSIFICATION OF MEDICAL VOCABULARY IN ENGLISH LANGUAGE WITH AN ETYMOLOGICAL ASPECT (BASED ON THE MATERIALS OF THE DICTIONARIES, TAKING INTO ACCOUNT THE LETTER 'B')
- Білогорка Л.В.** 54
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ТА ТЕРМІНІВ ЮРИДИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ
- Варинська А.М., Фоміна І.Л.** 64
ПОНЯТТЯ ДІАЛОГУ У СУЧАСНІЙ ТЕОРІЇ КОМУНІКАЦІЇ
- Войналович Л.П., Левун Г.Г., Абрамович В.Є.** 77
УКРАЇНІЗМИ ЯК СПОСІБ ПОПОВНЕННЯ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
- Гурський І.Ю.** 88
РОЗВИТОК «SOFT SKILLS» У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
- Дихта Н.М., Явдошук А.А.** 102
ЛІНГВОМЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НЕМОВНОМУ ВИЩІ (БІЛІНГВАЛЬНИЙ/ БІКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ)
- Дихта Н.М., Явдошук А.А.** 116
МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ВЗАЄМОДІЯ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Дяденко Д.О. <i>ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ COVID-19 У ФРАНЦУЗЬКОМУ МЕДІАДИСКУРСІ</i>	127
Кір'якова Д.Д. <i>ЛІНГВІСТИЧНИЙ ТА КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТИ ЯВИЩА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЯ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ</i>	142
Кузьменко Н.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ДІЄСЛІВ У ТЕКСТАХ ІНСТРУКЦІЙ</i>	157
Левун Г.Г., Левчик Н.С., Журкова О.Л. <i>ПРИНЦИПИ СПОЛУЧУВАНОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО ДІЄСЛОВА У СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНОМУ АСПЕКТІ</i>	169
Малій А.С., Морозовська Л.Ф., Штохман Л.М. <i>CASE STUDY ЯК СУЧАСНИЙ МЕТОД ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ</i>	180
Мусій В.Б. <i>ДО ПИТАННЯ ПРО ЖАНРОВУ ПРИРОДУ КАЗКИ МИХАЙЛА ЖУКА «ВОДИЧКА МОЛОДИЧКА»</i>	191
Пена Л.І. <i>ВАСИЛЬ СІМОВИЧ ПРО СЛОВОТВІР</i>	205
Попова І.С. <i>СТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ ОНІМІВ У ЩОДЕННИКОВОМУ ДИСКУРСІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА</i>	216
Савченко О.О., Ступницька Г.І. <i>КОРПУСНА ЛІНГВІСТИКА В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ</i>	234
Урись Т.Ю. <i>ДИСКУРС ВІЙНИ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ</i>	246
Фомін Г.Г. <i>«ДЗВОНИКИ ДЗВОНИТИМУТЬ ВІЧНО» («THE BELLS WILL SOUND FOREVER») ТОМАСА ЛІГОТТИ ТА ПРИТЧА</i>	260

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

- Hrishko-Dunaievska V.A., Moroz N.V., Miroshnichenko V.I.** 270
*INTEGRATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN
TEACHING THE HUMANITIES TO FUTURE BORDER GUARD
OFFICERS*
- Kulchytska N.Ye., Kulchytskyi R.V.** 282
*THEORETICAL ASPECTS OF THE FORMATION OF
PROFESSIONAL QUALITIES OF THE HEAD OF THE
EDUCATIONAL INSTITUTION (COMPETENT APPROACH)*
- Olendra N.B.** 303
*TEACHING PATHWAYS: ESSENTIAL SKILLS FOR 21ST
CENTURY TEACHERS*
- Ostrovska M.Ya.** 320
*CREATIVE TECHNOLOGY IN THE MANAGEMENT OF
EDUCATIONAL INSTITUTION LEADERS*
- Акімова О.В., Сапогов М.В., Гапчук Я.А.** 329
*СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ У
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ*
- Алексєєнко Т.Ф., Сватєнков О.В.** 339
*ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДІВ
ОЗДОРОВЛЕННЯ І ВІДПОЧИНКУ У ПЕРІОД ВОЄННОГО
СТАНУ*
- Артемчук Л.М., Овчаренко О.А., Ращупкіна Л.Л.,
Деньга Н.М., Чемерис О.А.** 350
*ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ
ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Баличева Н.В.** 362
*СПОСІБ ЖИТТЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ЙОГО ВПЛИВ
НА ЗДОРОВ'Я*
- Башкір О.І., Денисенко А.О.** 372
*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОЧЕСНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ*

- Бержанір А.Л.** 383
*ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТИ ЯК
ЧИННИКА СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ*
- Білик Л.В., Маруш І.В.** 393
*ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПІД ЧАС
ВИВЧЕННЯ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ ДЛЯ
ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ
ЛІКАРІВ*
- Бойко І.М.** 401
*КОМПЛЕКС МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПОДАЛЬШОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА*
- Бурчак Л.В.** 413
*ЗМІСТ І СТРУКТУРА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ*
- Волошина О.В., Зелінський В.Ю.** 424
*РОЛЬ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*
- Горопаха Н.М.** 436
*ІНТЕРАКТИВНІ ФОРМИ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ
ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ*
- Дзевицька Л.С., Лобода О.В., Чаплінська Н.О.** 451
*ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Діомідова Н.Ю., Частник О.С.** 462
ІМІДЖ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЙОГО ПОБУДОВА
- Єсіпова О.О., Гончаров Є.І.** 472
*ДОРОЖНЯ КАРТА, ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*
- Єсіпова О.О., Карпенко С.І.** 480
*ПОНЯТТЯ ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ В НАВЧАЛЬНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ*

- Жулковський В.В., Матвійчук В.П., Штикун О.В.** 489
*ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДІАСПОРІ*
- Зайцева С.С., Руденко Н.В.** 503
*МОБІЛЬНІ ГАДЖЕТИ ТА ЇХ ЗАСТОСУНКИ ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТРУМЕНТ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК
ІНОЗЕМНОЇ*
- Іванюк Г.І., Антипін Є.Б., Венгловська О.А., Куземко Л.В.,
Савченко Ю.Ю.** 518
*ЗМІСТОВО-ТЕХНОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГО-
ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ОСОБИСТІСНОГО ТА
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ*
- Ішутіна О.Є., Чернікова Ю.О.** 540
*ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ
ОСВІТИ: ЗМІСТ І СТРУКТУРА ПОНЯТТЯ*
- Калиняк М.М., Мочалов Ю.О.** 551
*ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ» ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ
ВИЩОЇ ШКОЛИ. ДИСКУСІЯ*
- Коваль Д.С.** 575
*РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ ТА ПРАВОНАВСТВА В УКРАЇНІ*
- Кривда В.С.** 587
*НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК СКЛАДОВА
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ*
- Кузнецова Г.П.** 599
*ФОНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВОЗНАВСТВА ДАВНЬОГО
ЄГИПТУ ЯК ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ КЕЙС*
- Лінь Ваньї, Васильєва О.В.** 620
*ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТ-
НОСТІ ЗДОБУВАЧІВ-ІНОЗЕМЦІВ У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОЇ
ПІДГОТОВКИ В НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ*

- Марчук О.О., Мельничук Л.Б., Шкабаріна М.А.** 634
*ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ*
- Михайлюк Н.В., Драган О.А., Мохамед Ламааши,
Баласанян О.Д.** 645
*ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ
БАКАЛАВРІВ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ
ПРОСВІТНИЦЬКИХ ТА КУЛЬТУРНО-МАСОВИХ ЗАХОДІВ*
- Новікова Т.Д., Довгопола Л.І.** 658
*ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ У КУРСІ ХІМІЇ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ
ОСВІТИ*
- Павлюк І.С., Долиніна М.М., Кульгук Д.В., Коляденко С.А.** 673
*ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЖІНОЧОГО ГАНДБОЛУ
В СВІТІ ТА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ В УКРАЇНІ*
- Прокопова О.П., Павельчук Ю.Ф., Павловський Е.П.** 684
*СТАНОВЛЕННЯ УСПІШНОГО ФАХІВЦЯ – РЕЗУЛЬТАТ
ЯКІСНОГО ВИКЛАДАННЯ У ЗВО*
- Романенко О.В., Заболотська І.О.** 697
*ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ У СТУДЕНТІВ
НЕЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З
ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ*
- Семко Л.В.** 711
*ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
БАЯННО-АКОРДЕОННОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ*
- Скрипник Н.І., Гарбар С.В.** 722
*ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ*
- Ставицький О.М., Мірошніченко В.І.** 737
*КОМУНІКАТИВНА КУЛЬТУРА ЯК ІНСТРУМЕНТ УСПІХУ В
ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА-
ПРИКОРДОННИКА*

Федоряченко Л.Б., Волотовська Т.П. 748
*КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК СУЧАСНА ТЕХНОЛОГІЯ*

Фенцик О.М. 760
*ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ТА КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ
ОСВІТИ ДО ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ З УЧАСНИКАМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ*

Чиченьова О.М., Лукачина А.В., Новікова І.В. 772
*МОНІТОРИНГ ОЦІНКИ СТАНУ ЗДОРОВ'Я ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ У СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ТА
ЇХ ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ В УМОВАХ
СЬОГОДЕННЯ*

Чубук Р.В. 783
*АНАЛІЗ СФОРМОВАНOSTІ ЕМПАТІЙНО-РЕФЛЕКСИВНОГО
ТА МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОГО КРИТЕРІЇВ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ*

Шевченко Ж.М. 799
*ВИКОРИСТАННЯ ПОЗИТИВНОГО ДОСВІДУ ПРАКТИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ РЕСПУБЛІКИ
ПОЛЬЩА У ВІТЧИЗНЯНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ*

**Шевченко І.А., Костенко Д., Молчанюк О.В., Вереш М.,
Кланічка Ю.В.** 815
ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Шелепко Г.В. 831
*ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ХУДОЖНЬО-
КОНСТРУКТОРСЬКИХ УМІНЬ У ДІТЕЙ СТАРШОГО
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ*

СЕРІЯ «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»

Бзунько Г.Б., Петруня-Пилявська Н.А. 846
*ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ВИЩОЇ КРАЙОВОЇ ШКОЛИ
ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА У ЛЬВОВІ (СЕРЕДИНА 19 ст. - 1914р)*

Гайдамачук О.В., Ткаченко С.С., Журило Д.Ю. 860
*ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ПОЯВИ КИТАЙСЬКОЇ ДІАСПОРИ НА
ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ В ПЕРШОЇ ТРЕТИНІ ХХ СТОРІЧЧЯ*

Миронович А.В. 873
*ІСТОРІЯ ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ГРОМАДСЬКІСТЮ У ВІЙСЬКОВІЙ
СФЕРІ: ВЗАЄМОДІЯ ІЗ ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ*

Петраш А.І. 902
*ДІЯЛЬНІСТЬ РЕКОЛЕКЦІЙНОГО ДОМУ ЄЗУЇТІВ У ЛЬВОВІ
В 1907-1914 РР.*

Ситник Р.М. 914
*ПРИЧИНИ ТА ПЕРЕДУМОВИ ПІСЛЯЮТНЕВОЇ ЕМІГРАЦІЇ З
ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ У 1948 РОЦІ*

СЕРІЯ «КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО»

**Балбус Т.А., Рублевська Н.В., Мацишина З.А., Тарасюк І.І.,
Синенький Д.В.** 922
*СПІЛЬНІ АСПЕКТИ У МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ
КОМПОЗИЦІЇ ТА КОЛЬОРОЗНАВСТВА ДЛЯ СТУДЕНТІВ
МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ*

Овчаренко Т.С. 932
*ДЕЯКІ АСПЕКТИ «ЛОКАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ»
БЛОШИННОГО РИНКУ (ЗАПИСКИ КУЛЬТУРОЛОГА).
ЧАСТИНА ІІ.*

УДК 378.046-021.64:336.71:174(043.3)

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5\(11\)-645-657](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-5(11)-645-657)

Михайлюк Наталія Володимирівна, старший викладач кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації факультету підготовки іноземних громадян, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Проспект Науки, 9А, м. Харків, 61166, тел.: (095) 223-63-88, <https://orcid.org/0000-0003-3377-2229>

Драган Оксана Анатоліївна, старший викладач кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації факультету підготовки іноземних громадян, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Проспект Науки, 9А, м. Харків, 61166, тел.: (050) 275-02-32, <https://orcid.org/0000-0002-1225-6519>

Мохамед Ламааши, старший викладач кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації факультету підготовки іноземних громадян, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Проспект Науки, 9А, м. Харків, 61166, тел.: (063) 253-16-84, <https://orcid.org/0000-0002-6055-4289>

Баласанян Олена Дмитрівна, старший викладач кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації факультету підготовки іноземних громадян, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Проспект Науки, 9А, м. Харків, 61166, тел.: (095) 034-20-77, <https://orcid.org/0000-0002-0622-3964>

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОСВІТНИЦЬКИХ ТА КУЛЬТУРНО- МАСОВИХ ЗАХОДІВ

Анотація. Сучасні соціально-економічні вимоги і потреби формують нове наукове економічне мислення молодого покоління, яке має високу мотивацію до постійного оновлення своїх знань та навичок, до аналізу результатів своєї роботи, до особистого вдосконалення. Це завдання стоїть насамперед перед закладами вищої освіти, які готують фахівців економічного профілю. Для вирішення цього завдання процес навчання та виховання у закладах вищої освіти має бути спрямований

на професійну підготовку майбутніх фахівців економічного профілю, а саме бакалаврів банківської справи. Одним з елементів професійної підготовки студентів виступає формування професійної культури майбутніх фахівців банківських установ, оскільки діяльність працівника банку вимагає значних моральних, фізичних та інтелектуальних затрат, великої віддачі своїй справі.

Професійна культура майбутніх бакалаврів банківської справи починає формуватися ще під час навчання в закладі вищої освіти. Для реалізації цієї мети в навчальних закладах вищої школи проводиться системна виховна робота, складовими якої є просвітницькі та культурно-масові заходи. Просвітницькі заходи організовуються в університеті з метою освіти та виховання студентської молоді, підвищення їх культурного та професійного рівня, розвитку творчих та професійних здібностей, розширення світогляду та пізнавальної активності. Прикладом просвітницьких заходів можуть бути мультимедійні презентації, ділові ігри, «круглі столи». Професійна культура майбутніх бакалаврів банківської справи може формуватися під час проведення культурно-масових заходів, які являють собою заздалегідь сплановані і визначені за місцем, часом, кількістю учасників і причин збори людей, що носять характер свята, культурного або рекламного заходу або ділової зустрічі. Прикладом культурно-масових заходів є студентські наукові конференції, професіографічні екскурсії тощо. Отже, просвітницькі і культурно-масові заходи сприяють формуванню професійної культури майбутніх бакалаврів банківської справи, яка поєднує сформованість цінностей та оволодіння нормами і правилами професійної етики та високий освітньо-кваліфікаційний рівень.

Ключові слова: банківська справа, професійна культура, просвітницькі заходи, культурно-масові заходи, заклад вищої освіти.

Mykhailiuk Nataliya Volodymyrivna Senior Lecturer, Department of Foreign Languages and Cross-Culture Communication, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Prospect Nauka, 9A, Kharkiv, tel.: (095) 223-63-88, <https://orcid.org/0000-0003-3377-2229>

Dragan Oksana Anatolyivna Senior Lecturer, Department of Foreign Languages and Cross-Culture Communication, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Prospect Nauka, 9A, Kharkiv, tel.: (050) 275-02-32, <https://orcid.org/0000-0002-1225-6519>

Mohamed Lamaashi Senior Lecturer, Department of Foreign Languages and Cross-Culture Communication, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Prospect Nauka, 9A, Kharkiv, tel.: (063) 253-16-84, <https://orcid.org/0000-0002-6055-4289>

Balasanyan Olena Dmitrivna Senior Lecturer, Department of Foreign Languages and Cross-Culture Communication, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Prospect Nauka, 9A, Kharkiv, tel.: (095) 034-20-77, <https://orcid.org/0000-0002-0622-3964>

FORMATION OF THE PROFESSIONAL CULTURE OF FUTURE BACHELORS OF BANKING THROUGH THE APPLICATION OF EDUCATIONAL AND CULTURAL-MASS EVENTS

Abstract. Modern socio-economic requirements and needs form a new scientific economic thinking of the young generation, which is highly motivated to constantly update their knowledge and skills, to analyze the results of their work, to personal improvement. This task is primarily faced by institutions of higher education that train specialists in the economic profile. To solve this problem, the process of education and training in institutions of higher education should be aimed at the professional training of future specialists in the economic profile, namely bachelors of banking. One of the elements of the professional training of students is the formation of the professional culture of future specialists of banking institutions, since the activity of a bank employee requires significant moral, physical and intellectual costs, a great dedication to one's work.

The professional culture of future bachelors of banking begins to form even during their studies at a higher education institution. In order to realize this goal, educational institutions of higher education are carrying out systematic educational work, the components of which are educational and cultural and mass events. Educational events are organized at the university for the purpose of education and upbringing of student youth, raising their cultural and professional level, developing creative and professional abilities, expanding worldview and cognitive activity. An example of educational events can be multimedia presentations, business games, "round - table discussion". The professional culture of future bachelors of banking can be formed during cultural and mass events, which are pre-planned and determined by place, time, number of participants and reasons gatherings of

people that have the character of a holiday, cultural or advertising event or business meeting. Examples of mass cultural events are student scientific conferences, professional excursions, etc. Therefore, educational and mass cultural events contribute to the formation of the professional culture of future banking bachelors, which combines the formation of values and mastery of the norms and rules of professional ethics and a high educational and qualification level.

Keywords: banking, professional culture, educational events, mass cultural events, higher education institution.

Постановка проблеми. Основи професійної культури майбутнього фахівця повинні бути сформовані у студентів ще під час навчання у закладі вищої освіти, адже соціум потребує спеціалістів, здатних практично вирішувати поставлені перед ними життєві та професійні проблеми. У зв'язку з цим, особливий акцент робиться в питаннях підготовки бакалаврів банківської справи на формуванні професійної культури, оскільки діяльність працівника банку вимагає значних моральних, фізичних та інтелектуальних затрат, великої віддачі своїй справі, а також високого рівня сформованості професійної культури. Виховна робота в закладах вищої освіти повинна сприяти формуванню професійної культури майбутніх випускників економічного профілю. З цією метою можна застосовувати просвітницькі та культурно-масові заходи, які безпосередньо мотивують студентів виробляти особисту систему цінностей, моделі поведінки в умовах виконання професійної діяльності, актуалізувати свою професійну значущість.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування професійної культури майбутніх фахівців економічного профілю в закладі вищої освіти досить активно обговорюється серед науковців. Увагу привертають наукові розробки Коробкової І.В., Колодізева О.М., Тищенко В.Ф., Азізової К.М., Омельченко О.І., Бірюкової Т.В., Шинкури Л.М та інших. Але в наукових дослідженнях цих авторів не приділяється достатньо уваги розробці системи виховних заходів, які б сприяли формуванню професійної культури майбутнього бакалавра банківської справи.

Мета статті — теоретично обґрунтувати та розробити приклади просвітницьких та культурно-масових заходів, які формують професійну культуру майбутнього бакалавра банківської справи в закладі вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. *Просвітницькі заходи* — це цілеспрямована робота, яка організовується в університеті з метою освіти та виховання студентської молоді, підвищення їх культурного та професійного рівня, розвитку творчих та професійних здібностей, розширення світогляду та пізнавальної активності.

В ході освітнього процесу на практичних заняттях та під час студентських конференцій для реалізації формування професійної культури майбутніх бакалаврів банківської справи студенти мають змогу розробити мультимедійні презентації, в яких вони представляють своє бачення застосування знань про професійну культуру під час роботи в банківській установі. Цінність мультимедійної презентації в тому, що вона дозволяє передавати інформацію в узагальненому, візуалізованому, схематичному вигляді.

Відповідно до призначення презентації можна виокремити:

1. Презентації для підтримки виступу на певному заході, науковій конференції, науково-практичному семінарі. Такі презентації мають бути корпоративними, містити візуалізовані матеріали та мінімум тексту (текстова інформація озвучується доповідачем);

2. Навчальні презентації для проведення заняття. Такі презентації мають мати сценарій і структуру відповідно до запланованого заняття для повної реалізації освітніх цілей. Бути інтерактивними, передбачати зворотній зв'язок з аудиторією, мультимедійними [1].

Для успішного проведення презентації потрібно дотримуватися таких правил:

1. Завчасно потренуватися у проведенні презентації, аби виглядати і почувати себе впевнено;

2. організувати всі необхідні умови для проведення презентації (підготувати робоче місце, засоби наочності, демонстраційну апаратуру);

3. в ході проведення презентації періодично цікавитися, чи є зрозумілою нова інформація для аудиторії, підтримувати постійний зворотній зв'язок;

4. виявляти гнучкість, бути готовим до непередбачуваних обставин, адже презентована нова інформація для когось може виявитися такою, що заперечує його усталеним поглядам [2].

Для формування професійної культури майбутніх бакалаврів банківської справи можна запропонувати такі теми мультимедійних презентацій: «Культура управління ризиками», «Неприйнятна та прийнятна поведінка», «Ризик репутації», «Корпоративні цінності банку», «Принципи обробки, зберігання та розповсюдження конфіденційної та інсайдерської інформації» та ін. [3].

У межах реалізації виховного напрямку з метою формування професійної культури майбутніх бакалаврів банківської справи доцільним є використання ділових ігор. Ділова гра — це форма відтворення предметного і соціального змісту професійної діяльності, моделювання систем відносин, репетиція виробничої чи громадської діяльності людини. Вона дає можливість відтворити практично будь-яку конкретну ситуацію, що дозволяє краще пізнати психологію людей, стати на її місце, зрозуміти, що ними рухає в той чи інший момент реальної ситуації. Для неї характерна наявність проблемної ситуації, ролей і рольових цілей, колективна дія, імітація професійної діяльності [4].

Суть цієї форми роботи полягає у тому, що учасники гри представляють свої ідеї відносно заданої проблеми, потім разом аналізують до того моменту, коли певне рішення задовольнить усіх або більшість гравців. Ділова гра навчає учасників демократичності, відповідальності, тренує навички професійної компетентності та професійну культуру. Під час її проведення можна створити такі умови, за яких кожен із учасників отримує можливість максимально розкрити свій потенціал [5].

Ігри дають можливість: діагностувати стан колективу; визначати психологічний клімат у колективі; здійснювати прямий та зворотній зв'язок, у процесі якого керівник отримує необхідне інформаційне підживлення і водночас використовує свій вплив для впровадження власних ідей, «налаштування колективу», побудови управлінської стратегії; здійснювати навчальну, виховну та розвивальну функції у колективі; створювати умови для творчої діяльності в умовах паритету за формулою: важлива не посада — важливі ідеї; вчитися самостійності, відповідальності й розумному індивідуалізму; визначати пріоритетні напрямки діяльності; виробляти вміння розробляти та приймати управлінські рішення; навчитися формулювати думки, навчитися розробляти та вибудовувати концепції; вживатися в різні ситуації та рольові позиції; вчитися працювати в малій групі та з малою групою; вчитися долати сором'язливість і нерішучість; визначати життєву позицію членів колективу й вивчати роль і місце кожного в реальній діяльності; підбирати команду односторонців; вчитися аналізувати й знаходити вихід із проблемних ситуацій; вчитися експромту в умовах дефіциту часу та інформації.

Однією з найважливіших ознак ділової гри є наявність в ігровому колективі загальної мети. Її досягнення забезпечується певним порядком діяльності та взаємодії учасників гри, підведення їх до однієї

мети, вирішення конфліктних ситуацій, що виникають під час проведення гри. Правильне формулювання спільної мети ігрового колективу дозволяє якісно побудувати структуру гри, раціонально сформулювати рольову мету учасників, окреслити конфліктні ситуації, необхідні для активізації ділової гри.

Для ділової гри обов'язкова наявність ролей, які учасники виконують згідно з правилами, встановленими для даної гри. Рольова мета учасників визначається умовами гри. Для активізації ділової гри до неї вводять додаткову ігрову, рольову мету, яка стимулює певні конфліктні ситуації [2].

Ділові ігри використовували з метою стимулювання мотивації до вивчення нового матеріалу та актуалізації знань і вмінь студентів, розширення уявлень про майбутню професію, формування позитивного ставлення до неї.

Наприклад, можна студентам запропонувати ділову гру «Аукціон». Перед початком гри студенти отримують в уявному банку початковий капітал у вигляді короткострокового кредиту під 30% річних в розмірі 1.000 монет. Потім, поставивши підпис у банківській книзі «Видачі кредитів», дістають номер учасника, завдяки якому мають змогу претендувати на той чи інший лот, виставлений на аукціоні. У вигляді лотів, проданих на аукціоні, подаються питання, за правильну відповідь яких учасники отримують певний дохід.

Пропонується три тури; за правильну відповідь на запитання ціна збільшується від 100 до 2.500 монет.

I тур: «Відкритий лот» — «Конкретне питання».

Ведучий ставить запитання, наприклад: «Як називається грошова одиниця іноземних держав Англії, Греції, Італії?», «Назвіть визначення термінів «облігація», «податок», «патент», «інфляція», «емісія» тощо».

II тур: «Напівзакритий лот» — «Область економічних знань».

У цьому турі на продаж виставляються не конкретні питання, а лише називається певна область знань про економіку ринкового типу.

III тур: «Закритий лот» — «Невідомі питання».

В останньому турі студенти купують закритий лот, не знаючи, яке питання і з якої області економічних знань про ринок буде в ньому [6].

Отже, ділова гра як одна з форм організації виховного впливу сприяє розвитку професійну культуру майбутніх бакалаврів банківської справи і забезпечує:

– активність і залучення до діяльності максимальної кількості студентів;

- комфортність навчання для студентів, оскільки вони мають можливість проявити свої здібності;
- удосконалення комунікативних навичок студентів, оскільки активні методи навчання дають змогу їм більше висловлюватися;
- формування у студентів відчуття професіонала вже під час навчання у ЗВО;
- розвиток у студентів низки важливих здібностей: до спільного прийняття рішень, до творчого професійного мислення тощо;
- сприяють розвитку мислення, не просто відтворюючи засвоєні знання, а й використовувати їх у практично орієнтованій діяльності, залучати студентів до вирішення проблем, максимально наближених до професійних [2].

Для формування професійної культури майбутніх бакалаврів банківської справи можна використовувати таку форму роботи як «круглий стіл». В наш час проведення цього заходу застосовується не тільки в закладах вищої освіти, воно є звичайним явищем у системі управління будь-якою організацією. Його проводять з метою пошуку найбільш раціональних шляхів розв'язання проблеми, для експертизи прийнятих рішень, програм розвитку тощо.

Круглий стіл — вид групового вирішення тих чи інших питань, якому властиві певний порядок і черговість висловлювань його учасників, а також рівні права і позиції всіх присутніх.

Цей виховний захід — це простіша і м'якша форма обговорення, ніж дискусія, дебати, мозковий штурм, диспут чи такі складніші форми, як громадські слухання, громадська експертиза, проблемний семінар тощо. Він проводиться з різною метою: необхідність вирішення проблеми або проблемного питання; для генерації нових ідей або обговорення існуючих; для підведення підсумків; після якогось заходу [7].

Питання «круглого столу» формулюється заздалегідь. На обговоренні можуть бути присутні викладачі, студенти, випускники, фахівці банківських установ, роботодавці тощо. Він проходить поетапно: визначення мети обговорення (наприклад, узагальнити ідеї і думки щодо обговорюваної проблеми); виступи всіх учасників круглого столу мають характер опанування (кожен повинен висловлювати думку з приводу обговорюваного питання); всі учасники обговорювання мають рівні можливості висловитися. Учасники спочатку висловлюються в певній послідовності, а потім переходять до вільної дискусії. Зазвичай ціллю такого заходу є виявлення спектру думок з поставленої проблеми; обговорення з різних точок зору суперечливих моментів, пов'язаних з проблемою, винесеною на обговорення.

Застосування дистанційних технологій дає змогу проводити цей захід віртуально [8].

З метою формування професійної культури майбутніх бакалаврів банківської справи при проведенні «круглого столу» пропонується обговорити такі теми: «Комунікація у професійній діяльності», «Вербальна та невербальна комунікація», «Умови професійного самовдосконалення», «Загальні і специфічні професійні знання фахівця банківської справи», «Професійні навички фахівця банківської справи».

До організації системної роботи в закладі вищої освіти можна віднести *культурно-масові заходи*, які також можуть безпосередньо впливати на формування професійної культури майбутніх бакалаврів банківської справи.

Культурно-масові заходи — це заздалегідь сплановані і визначені за місцем, часом, кількістю учасників і причин збори людей, що носять характер свята, культурного або рекламного заходу або ділової зустрічі [9].

Студентська наукова конференція — це форма організації наукової діяльності, при якій дослідники (студенти) представляють і обговорюють свої роботи [10]. Вона також дозволяє впливають на формування професійної культури майбутніх бакалаврів банківської справи.

У процесі підготовки до наукової конференції студент розвиває теоретичні та практичні навички першої наукової діяльності.

Теоретичні навички (вчитися бути вченим): збір інформації; розвиток аналітичних здібностей; уміння викладати результат у тезовій формі; досвід публічних виступів; практика ведення дискусій та ін.

Практичні навички (вчитися бути фахівцем): робота з комп'ютерними програмами; можливість спілкуватися з експертами; практика мови з міжнародними гостями [11].

Головними завданнями студентської конференції є: обмін прогресивним ідеями, науковою інформацією та досвідом, обговорення проблем і визначення перспектив подальшого розвитку проблем, ознайомлення студентів з сучасними досягненнями і науковими результатами у галузі економіки [12].

Участь студентів у наукових конференціях може безпосередньо впливати на формування професійної культури. Виступ майбутніх фахівців банківської справи на конференціях дасть їм навички для подальшого розвитку вмінь виступати на ділових зустрічах, вести ділові переговори, розвивати лідерські навички. При проведенні наукових конференцій студенти можуть приготувати доповіді на теми:

«Корпоративні цінності банку», «Норми ділової етики», «Робота в команді», «Етика взаємовідносин між співробітниками», «Професійна кваліфікація працівника банку».

В ході системної роботи з метою формування професійної культури майбутніх бакалаврів банківської справи пропонуються екскурсії. Наприклад, до кімнати-музею «Історія грошей», що розташована в Навчально-науковому інституті «Каразінський банківський інститут». Мета відвідування музею: надати інформацію про розвиток грошово-кредитної системи України; розвивати шанобливе ставлення до культурних експонатів; розвивати пізнавальний інтерес студентів, формувати національну свідомість, підвищити фінансову грамотність, професійну культуру [13].

Також студентам пропонується професіографічна екскурсія до ПриватБанку. Професіографічна екскурсія — це захід, який дає можливість безпосередньо познайомити відвідувачів з професією, отримати багато інформації з першоджерел, поспілкуватися з фахівцями своєї справи [14].

В ході екскурсії студенти безпосередньо можуть ознайомитися з роботою фахівців ПриватБанку з клієнтами: у кожного працівника є планшет, за допомогою якого він дуже оперативно шукає відповідь на поставлене питання. Клієнт з представником ПриватБанку спілкується за круглим столом: так фахівець має можливість усе, що необхідно, показати на планшеті.

Студенти можуть отримати урок фінансової грамотності від фахівця відділення банку та ознайомитися з правилами користування банкоматом, терміналом, ознайомитися з випадками економічних шахрайств, пов'язаних з банківськими картками, а також отримати корисні поради про дії у таких випадках. Під час екскурсії студенти можуть познайомитися із основними банківськими професіями: менеджер банківської сфери, касир-операціоніст, фахівець з обслуговування клієнтів; отримати інформацію про користування Інтернет-банком Приват 24, мобільними додатками банку [15].

Підсумовуючи екскурсію до банку, студенти можуть зробити висновки, що робота в банку — це освоєння інноваційних технологій, колосальний досвід спілкування з клієнтами та поведінки в проблемних ситуаціях, оволодіння навичками продажу банківських послуг [16]. Для якісного виконання своїх службових обов'язків працівник банку повинен володіти високим рівнем професійної компетентності та професійної культури.

Висновки. Таким чином теоретичний аналіз та пропозиція практичної реалізації питання формування професійної культури майбутніх бакалаврів банківської справи в закладі вищої освіти шляхом використання просвітницьких та культурно-масових заходів дає змогу зробити висновки, що формуванню професійної культури майбутнього фахівця потрібно приділяти достатньо уваги ще під час навчання студента в університеті. Отже саме освітнє середовище закладу вищої освіти та організація системної виховної роботи впливають на формування морально-етичного образу майбутніх фахівців банківської сфери, за розвиток їх професійних навичок, культури спілкування і поведінки, інтелектуальний розвиток.

Література:

1. Методичні рекомендації щодо підготовки ММ-презентацій. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/ndl.io/template/rekomendacii_prezentacii%D0%B0-2018.pdf.

2. Колодізев О.М., Тищенко В.Ф., Азізова К.М., Омельченко О.І. Формування компетентностей на основі тренінгів з навчальної дисципліни «Гроші та кредит»: навч. посіб. Харків: ВД «Інжек», 2013. 136 с.

3. Кодекс поведінки (етики) АТ «АСБІО БАНК». URL: https://www.asviobank.ua/uploads/kodeks_upr_6de95c046e.pdf

4. Коробкова І.В. Ділова гра як форма організації кваземедичної діяльності майбутніх учителів фізики. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*. 2016. №7. С.171-176.

5. Використання інтерактивних форм і методів роботи у навчанні педагогів. URL: http://bilopillia-zirochka.sumy.sch.in.ua/navchaljno-vihovnij_proces/osvitni_tehnologii/vikoristannya_interaktivnih_tehnologii/vikoristannya_interaktivnih_form_i_metodiv_roboti_u_navchanni_pedagogiv_z_dosvidu_roboti_vihovatelya-metodista_vischoi_kategorii_babenko_1_v/

6. Ділова гра «Аукціон» для студентів спеціальності «Облік і оподаткування». URL: <http://epkznu.com/%D0%B4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%B3%D1%80%D0%B0-%D0%B0%D1%83%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2-%D1%81%D0%BF/>

7. Бірюкова Т.В., Шинкура Л.М. Інтерактивні технології навчання у формі круглого столу як метод покращення самостійної роботи студентів медичного вищого навчального закладу. *Педагогічні науки. Серія «Педагогіка і психологія»*. 2018. №1 (15). С.219-222.

8. Методика проведення круглого столу. URL: <https://vseosvita.ua/library/metodika-provedenna-kruglogo-stolu-215676.html>

9. Методика проведення масових заходів. URL: <https://sks-m.ru/uk/beauty/metodika-provedeniya-massovyh-meropriyatii-teoreticheskie-osnovy.html>

10. Наукова конференція. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F

11. Студентська конференція як форма наукового дослідження. URL: <https://kibit.edu.ua/studentska-konferenciya/>
12. Наукові конференції України. URL: <http://conferences.uran.ua/>
13. Інформація про кімнату-музей «Історія грошей» Навчально-наукового інституту «Каразінський банківський інститут». URL: <http://kbi.karazin.ua/museum/>
14. Професіографічна екскурсія — безпосереднє знайомство з професією. URL: <https://ode.dcz.gov.ua/publikaciya/profesiografichna-ekskursiya-bezposerednye-zнайomstvo-z-profesiyeyu>
15. Професіографічна екскурсія до ПриватБанку. URL: <http://mankrda.gov.ua/zajnyatist-naselennya/novini-centru-zajnyatosti/profesiografichna-ekskursiya-do-privatbanku/>
16. Професіографічна екскурсія до ПриватБанку для учнів Рахівської школи №2. URL: <https://zak.dcz.gov.ua/publikaciya/profesiografichna-ekskursiya-do-privatbanku-dlya-uchniv-rahivskoyi-shkoly-no2>

References:

1. *Metodychni rekomendacii shhodo pidgotovky MM-prezentacij. [Methodical recommendations for the preparation of MM-presentations]* Retrieved from https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/ndl.io/template/rekomendacii_prezentacii%D0%B0-2018.pdf [in Ukrainian].
2. Kolodizev O.M., Tyshchenko V.F., Azizova K.M., Omelchenko O.I. (2013) *Formuvannya kompetentnostej na osnovi treninhiv z navchalnoji dyscypliny «Ghroshti ta kredyt» [Formation of competences based on trainings in the academic discipline «Money and credit»]* Kharkiv: VD "Inzhek" [in Ukrainian].
3. *Kodeks povedinky (etyky) AT «ASVIO BANK». [Code of conduct (ethics) of ASVIO BANK JSC]* Retrieved from https://www.asviobank.ua/uploads/kodeks_upr_6de95c046e.pdf [in Ukrainian].
4. Korobkova I.V. (2016) *Dilova ghra jak forma orghanizacii kvazemedychnoji dijalnosti majbutnikh uchytelev fizyky. [Business game as a form of organization of quasi-medical activity of future physics teachers.]* Ostrog [in Ukrainian].
5. *Vykorystannya interaktyvnykh form i metodiv roboty u navchanni pedagoghiv. [The use of interactive forms and methods of work in teaching teachers.]* Retrieved from http://bilopillia-zirochka.sumy.sch.in.ua/navchaljno-vihovnij_proces/osvitni_tehnologii/vikoristannya_interaktivnih_tehnologij/vikoristannya_interaktivnih_form_i_metodiv_roboti_u_navchanni_pedagogiv_z_dosvidu_roboti_vihovatelya-metodista_vischoi_kategorii_babenko_l_v/ [in Ukrainian].
6. *Dilova ghra «Aukcion» dlja studentiv specialnosti «Oblik i opodatkuvannya». [Business game "Auction" for students majoring in "Accounting and Taxation"].* Retrieved from <http://epkznu.com/%D0%B4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%B3%D1%80%D0%B0-%D0%B0%D1%83%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2-%D1%81%D0%BF/> [in Ukrainian].
7. Biryukova T.V., Shynkura L.M. (2018) *Interaktyvni tekhnologhiji navchannya u formi krughlogho stolu jak metod pokrashhennja samostijnoji roboty studentiv medychnogho vyshhogho navchalnogho zakladu. [Interactive learning technologies in the form of a round table as a method of improving the independent work of students of a medical higher educational institution.]* Ivano-Frankivsk [in Ukrainian].

8. *Metodyka provedennja krughlogho stolu. [Methodology of the round table].* Retrieved from <https://vseosvita.ua/library/metodika-provedenna-kruglogo-stolu-215676.html> [in Ukrainian].

9. *Metodyka provedennja masovykh zakhodiv. [Methodology of conducting mass events.]* Retrieved from <https://sks-m.ru/uk/beauty/metodika-provedeniya-massovyh-meropriyatii-teoreticheskie-osnovy.html> [in Ukrainian].

10. *Naukova konferencija. [Scientific Conference].* Retrieved from https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F [in Ukrainian].

11. *Studentsjka konferencija jak forma naukovogho doslidzhennja. [Student conference as a form of scientific research].* Retrieved from <https://kibit.edu.ua/studentska-konferencija/> [in Ukrainian].

12. *Naukovi konferenciji Ukrajiny. [Scientific conferences of Ukraine].* Retrieved from <http://conferences.uran.ua/> [in Ukrainian].

13. *Informacija pro kimnatu-muzej «Istorija ghroshej» Navchaljno-naukovogho instytutu «Karazinsjkyj bankivsijkyj instytut». [Information about the "History of Money" room-museum of the Educational and Scientific Institute "Karazinsky Banking Institute".]* Retrieved from <http://kbi.karazin.ua/museum/> [in Ukrainian].

14. *Profesioghrافichna ekskursija — bezposerednje znajomstvo z profesijeju. [A professional tour is a direct introduction to the profession.]* Retrieved from <https://ode.dcz.gov.ua/publikacija/profesiografichna-ekskursiya-bezposerednye-znajomstvo-z-profesijeyu> [in Ukrainian].

15. *Profesioghrافichna ekskursija do PryvatBanku. [Professional excursion to PrivatBank].* Retrieved from: <http://mankrda.gov.ua/zajnyatist-naselennya/novini-centru-zajnyatosti/profesiografichna-ekskursiya-do-privatbanku/> [in Ukrainian].

16. *Profesioghrافichna ekskursija do PryvatBanku dlja uchniv Rakhivskoji shkoly №2. [Vocational excursion to PrivatBank for students of Rakhiv school №2.]* Retrieved from <https://zak.dcz.gov.ua/publikacija/profesiografichna-ekskursiya-do-privatbanku-dlya-uchniv-rahivskoyi-shkoly-no2> [in Ukrainian].